POWIATOWY URZĄD PRACY

w Oświęcimiu

RANKING
ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE OŚWIĘCIMSKIM W I PÓŁROCZU 2009 ROKU

Oświęcim, październik 2009r.

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP (cel opracowania, metodologia) ……...3

II. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)……..4

III. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)… …….7

IV. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH……...…….11

V. WNIOSKI ……....17

I. WSTĘP

Prezentowany raport o charakterze diagnostycznym został sporządzony w oparciu o tabele wynikowe dostępne na stronie internetowej www.mz.praca.gov.pl zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Opracowanie zawiera dane za I półrocze 2009 roku.
Celem prowadzonego monitoringu jest analiza zapotrzebowania na pracę i zatrudnienia w powiecie oświęcimskim, co w dobie gospodarki rynkowej ma szczególne znaczenie. W związku z potrzebą dostosowania podaży do popytu na pracę należy prowadzić regularne badania rynku pracy. Niniejszy raport zapoczątkowany w roku 2003 jest częścią ogólnopolskiej analizy. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie oświęcimskim można wykorzystać przy tworzeniu prognoz dotyczących zmieniającego się popytu na pracę. Jednak z uwagi na na dużą dynamikę następujących zmian na rynku pracy – prognozy te maja charakter krótkoterminowy.

Monitoring może posłużyć do:

- określenia kierunków zmian zachodzący w strukturze zawodowo- kwalifikacyjnej,
- stworzenia bazy informacyjnej,
- określeniu odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych,
- bieżącej korekty treści i poziomu kształcenia zawodowego i ustawicznego,
- dostosowania usług poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy do bieżących potrzeb rynku pracy,
- aktywizacji osób mających trudność w podjęciu zatrudnienia w tym długotrwale bezrobotnych,
- a także wspomóc realizację zadań stawianych jednostkom samorządowym określone w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. Nr 99 poz. 1001).

II. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW

W I półroczu roku 2009 po raz kolejny zanotowano pogorszenie się sytuacji na rynku pracy. Według stanu na dzień 30 czerwca 2009r. liczba osób bezrobotnych, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Oświęcimiu wyniosła 5387 i w porównaniu do 31 grudnia 2008r. (4751) wzrosła o 636 osób (13,4 %). Główne przyczyny wzrostu bezrobocia:

- kryzys ekonomiczny w kraju i za granicą
- zmniejszenie rozmiaru inwestycji lokalnych i regionalnych
- zmniejszenie liczby osób bezrobotnych wyjeżdżających za granicę.

Tabela Nr 1
Wybrane elementy struktury bezrobotnych w latach 2007 – 30.06.2009r.

Wyszczególnienie	Stan na dzień 30.06.2007r.	Stan na dzień 31.12.2007	Stan na dzień 30.06.2008r.	Stan na dzień 30.12.2008r.	Stan na dzień 30.06.2009r.
Liczba bezrobotnych	6080	5603	4803	4751	5387
Stopa bezrobocia %	11,3	10,6	9,1	9,0	10,1
Kobiety	4062(66,8%)	3816(68,1%)	3328(69,3%)	3111(65,5%)	3234(60%)
Bezrobotni długotrwale	3720(61%)	3324(59,3%)	2627(54,7%)	2040(42,9%)	1894(35,2%)
Bezrobotni do 25 lat	1377(22,6%)	1140(18,7%)	1067(22,2%)	1155(24,3%)	1430(26,5%)
Bezrobotni powyżej 50lat	1090(17,9%)	1038(18,5%)	945(19,7%)	874(18,4%)	891(16,5%)

Z przedstawionych powyższej danych wynika, iż w ciągu ostatnich 6 miesięcy (od 31.12.2008r. –do 30.06.2009) stopa bezrobocia wzrosła i wyniosła 10,1 %.

Liczba osób młodych pozostający w ewidencji PUP w Oświęcimiu zwiększyła się o 275 osób, także udział bezrobotnych do 25 roku życia w całej populacji bezrobotnych wzrósł w ciągu ostatniego półrocza do 26,5 %.

Ilość bezrobotnych powyżej 50 roku życia nieznacznie wzrosła o 17 osób, choć udział tej populacji w ogólnej liczbie osób bezrobotnych nieznacznie spadł (o ponad 2%). Spowodowane to było m.in. subsydiami, dotowanymi formami w postaci refundowanego wynagrodzenia i finansowania kosztów wyposażenia stanowiska pracy.

W ostatnich 6 miesiącach zmniejszyła się również liczebność jednej z najliczniejszych grup - długotrwale bezrobotnych. Liczba ta uległa zmniejszeniu o 146 osób. Zmalał także udział procentowy tej grupy w całej populacji osób bezrobotnych.

Wzrosła natomiast liczba zarejestrowanych kobiet - o 123 (nadal była to najliczniejsza grupa zarejestrowanych w tut. PUP – 60 %).

Zamieszczona poniżej Tabela nr 2 zawiera informacje na temat bezrobocia w powiecie oświęcimskim, w I półroczu 2009 roku. Z przedstawionych danych wynika, iż nastąpił wzrost bezrobocia prawie we wszystkich kategoriach osób. Poniżej prezentowane są informacje dotyczące zarejestrowanych osób bezrobotnych w podziale na **najliczniej reprezentowane zawody** (układ tworzy sekwencję malejącą).

Tabela Nr 2
Bezrobotni według zawodów w Powiecie Oświęcimskim, stan na dzień 30.06.2009 r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni w zawodzie wg stanu na dzień 31.12.2008.	Bezrobotni w zawodzie wg stanu na dzień 30.06.2009	Wzrost/Spadek
1	000000	Bez zawodu	900	1097	+197
2	522107	Sprzedawca	361	427	+66
3	722204	Ślusarz	94	131	+37
	341902	Asystent ekonomiczny[zawód szkolny: Technik ekonomista	128	125	-3
4	512201	Kucharz	121	121	0
5	743304	Krawiec	107	100	-7
6	311502	Technik mechanik	73	93	+20
7	913207	Sprzątaczka	67	76	+9
8	419101	Pracownik biurowy [zawód szkolny: Technik prac biurowych]	72	69	-3
9	931301	Robotnik budowlany	46	69	+23
10	514102	Fryzjer		56	
11	321402	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	61	55	-6
12	413103	Magazynier	59	55	-4
13	744304	Obuwnik przemysłowy	54	54	0

Podobnie jak we wcześniejszych okresach najliczniejszą grupę stanowiły osoby „bez zawodu" (1097os.). W stosunku do badanego wcześniej okresu nastąpił wzrost tej grupy bezrobotnych o 197 osób (21,9%).Według stany na dzień 30.06.2009 roku osoby bez zawodu stanowiły 20,4 % ogółu. Grupę tę tworzyły głównie kobiety z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym, a także osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym lub te, które nie uzyskały tyłu zawodowego - technika.

Do najliczniejszych grup zawodowych wśród bezrobotnych należeli:

1. Sprzedawca – 427 osób, co stanowiło ok.8 % ogółu, grupę tę tworzyły głównie kobiety, często nie decydujące się na podjęcie pracy w systemie zmianowym. Główne cechy tej grupy zawodowej to: brak odpowiedniego wykształcenia, doświadczenia zawodowego, a także kwalifikacji dostosowanych do potrzeb rynku pracy, zbyt długim okresem pozostawania bez pracy.
2. Ślusarz – 131 osób. Wzrost w stosunku do poprzedniego okresu o 37 osób. Grupę tę stanowili głównie mężczyźni, z czego prawie 40% to osoby długotrwale bezrobotne. Główną przyczyną bezrobocia wśród tych osób był brak poszukiwanych umiejętności i uprawnień zawodowych.
3. Asystent ekonomiczny – (technik ekonomista) – 125 osób – ok. 2,3%. Zaobserwowano niewielki spadek osób w tej grupie, w stosunku do poprzedniego okresu. Grupę tę tworzyły głównie kobiety, a ponad 30% to osoby długotrwale bezrobotne, których kwalifikacje zawodowe często uległy dezaktualizacji.
4. Kucharz - 121 osób, 2,2 % ogółu. Podobnie jak w/w grupach i w tej dominowały kobiety

i osoby długotrwale bezrobotne, posiadające doświadczenie zawodowe jedynie na pomocniczych stanowiskach w gastronomii.

5. Krawiec – 100 osób – 1,8 % ogółu, zaobserwowano niewielki spadek osób w tej grupie w stosunku do grudnia 2008r.. Zawód podobnie jak powyższe zdominowany przez kobiety, w tym także duży odsetek (prawie 40 %) długotrwale bezrobotnych. Problemem tej grupy zawodowej to brak doświadczenia w obsłudze maszyn przemysłowych i często wymieniany zły stan zdrowia uniemożliwiający pracę w systemie produkcji ciągłej.
6. Technik mechanik -93 osoby. Grupę tę tworzyły głównie osoby ze specjalizacjami: technik mechanik pojazdów samochodowych oraz technik mechanik budowy maszyn. Osoby te nie posiadały żadnego doświadczenia zawodowego- jedynie w ramach praktyk szkolnych.
7. Pracownik biurowy – 69 osób. Grupa sfeminizowana; cechująca się często długotrwałym bezrobociem, często z dezaktualizowanymi umiejętnościami zawodowymi.
8. Robotnik budowlany – 69 os. Zaobserwowano wzrost osób bezrobotnych w tej grupie zawodowej. Zjawisko to ma najprawdopodobniej charakter sezonowy.
9. Fryzjer – 56 osób. Osoby te najczęściej nie posiadały doświadczenie zawodowego, lub z uwagi na długa przerwę w zatrudnieniu zatraciły umiejętności zawodowe.
10. Obuwnik przemysłowy – 55 osób. Osoby z tym zawodem to często osoby długotrwale bezrobotne, posiadające długoletnią przerwę w zatrudnieniu. Doświadczenie zawodowe tych osób sprowadzało się do znajomości określonych czynności na jednym ciągu produkcyjnym w jednym zakładzie pracy.
11. Technik żywienia i gospodarstwa domowego – 55 osób. W tej grupie dominowały osoby bez doświadczenia zawodowego lub długotrwale bezrobotni.
12. Magazynier – 55 osób. Prawie 50 % osób z tym zawodem to długotrwale bezrobotni. Długotrwały okres braku zatrudnienia często związany był z brakiem wymaganych kwalifikacji takich jak obsługa wózków jezdniowych, obsługa komputera, a także szkolenia sanitarnego lub badań lekarskich.
13. Obuwnik przemysłowy – 54 osoby. Grupę te tworzyły głównie osoby długotrwale bezrobotne.

Dokonując porównania statystyk z roku 2008 z I półroczem 2009 r., zauważamy w zasadzie podobny rozkład struktury bezrobocia. Różnice polegają jedynie na większym lub mniejszym odpływie osób bezrobotnych w poszczególnych kategoriach zawodowych.

III. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW

W ciągu I półrocza 2009 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Oświęcimiu wpłynęło 1418 ofert pracy, z czego 730 to subsydiowane, a 688 to oferty z otwartego ryku pracy.

Porównując I półrocze 2009 roku do analogicznego okresu w 2008 r., zauważamy duży spadek ofert zatrudnienia. Zmniejszyła sie także liczba osób samodzielnie podejmujących zatrudnienie.

Tabela nr 3 przedstawia dane dot. składanych do PUP w Oświęcimiu ofert pracy w latach od 2005 – do I półrocza 2009.

Tabela Nr 3
Porównanie ilościowe ofert pracy

	Łączna ilość ofert pracy	**Oferty subsydiowane**	**Oferty niesubsydiowane**	**Samodzielne podjęcia pracy**
I półrocze 2005	1152	859	293	2312
I półrocze 2006	1218	942	276	2642
I półrocze 2007	1481	1152	329	2515
II półrocze 2007	2100	773	1327	2001
Rok 2007	3581	1925	1656	4516
I półrocze 2008	2174	811	1363	2020
Rok 2008	4059	1642	2417	3650
I półrocze 2009	1418	730	688	1842

Dokonując porównania ilości składanych propozycji zatrudnienia na przestrzeni kilku lat, można zauważyć, iż ich liczba systematycznie rosła - do końca 2008 roku. Dotyczyło to ofert niesubsydiowanych; liczba tych drugich w badanym okresie zmalała. Zauważalna była również utrzymująca się duża liczba osób, które samodzielnie podjęły pracę. Była to duża ilość w stosunku do malejącej liczby osób bezrobotnych, zarejestrowanych w PUP.

Znaczne zmiany zaobserwowano natomiast w I półroczu 2009 roku. Prawie o 40 % spadła liczba ofert składanych do Urzędu Pracy. Zmniejszyła sie także, prawie o połowę, liczba osób samodzielnie podejmujących zatrudnienie.

Spadająca liczba oferowanych miejsc pracy spowodowana była zastojem gospodarczym w regionie, zauważalnym także na rynku lokalnym. Wiele osób z powiatu oświęcimskiego pracowało na terenie Śląska (miedzy innymi dzięki korzystnym połączeniom komunikacyjnym) . W ostatnim czasie zakłady pracy położone na terenie województwa śląskiego zaczęły masowo zwalniać pracowników, redukując niektóre linie produkcyjne. Kolejny powód to spadająca liczba inwestycji prowadzonych w tym regionie.

Optymizmem napawa jednak fakt powstających ostatnio centrów handlowych, które utworzą miejsca pracy w II półroczu, (między innymi Galeria Niwa i sklepy Netto).

W tabeli nr 4 przedstawiono szczegółowe dane dotyczące złożonych do PUP w Oświęcimiu ofert pracy w I półroczu roku 2009. Dane ułożono w sekwencji malejącej.

Tabela Nr 4
Oferty pracy będące w dyspozycji PUP w Oświęcimiu w I półroczu 2009r.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone I półroczu 2009r.
1	914103	Robotnik gospodarczy	319
2	522107	Sprzedawca	108
3	419101	Pracownik biurowy[zawód szkolny: Technik prac biurowych]	102
4	913207	Sprzątaczka	39
5	343101	Pracownik administracyjny (technik administracji)	39
6	832302	Kierowca Samochodu Ciężarowego	32
7	913204	Pomoc kuchenna	29
8	931301	Robotnik budowlany	27
9	712102	Murarz	25
10	512302	Kelner	25
11	711301	Kamieniarz	25
12	413103	Magazynier	24
13	915206	Woźny	22
14	513102	Opiekunka dziecięca	19
15	515902	Pracownik ochrony mienia i osób (technik ochrony fizycznej osób i mienia)	17
16	743304	Krawiec	16
17	235908	Wychowawca w placówkach oswiatowych, wychowawczych i opiekuńczych	14
18	512201	Kucharz	14
19	915202	Dozorca	14
20	512301	Bufetowy (barman)	13
21	743604	Szwaczka	13
22	722204	Ślusarz	13
23	832101	Kierowca samochodu osobowego	12
24	514102	Fryzjer (zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich)	11

25	341503	Przedstawiciel handlowy (przedstawiciel regionalny)	11
26	932103	Pakowacz	11
27	514103	Kosmetyczka (zawód szkolny: Technik usług kosmetycznych)	10
28	713203	Posadzkarz	9
29	832201	Kierowca autobusu	9
30	223903	Fizjoterapeuta	9

Dokonując analizy ofert złożonych do PUP w I półroczu 2009r. poprzednich, można zauważyć, iż poszukiwanymi zawodami były: sprzedawca, kierowca samochodu ciężarowego i osobowego, pomoc kuchenna, robotnik budowlany, murarz, kelner, kamieniarz, magazynier, pracownik ochrony mienia itd. Niektóre propozycje zatrudnienia tak licznie pojawiły sie po raz pierwszy, dot. to między innnymi takich zawodów jak kelner czy kamieniarz.

Część ofert zatrudnienia odpowiada potrzebom zatrudnieniowym na tzw. otwartym rynku pracy, a część wiąże się z zatrudnieniem subsydiowanym, które miało często charakter czasowy lub socjalny. Dlatego też na plan pierwszy wyłoniła się kolejny raz oferta na stanowisko robotnika gospodarczego. Poniżej dokonano opisu zgłoszonych do PUP w Oświęcimiu propozycji zatrudnienia w następujących zawodach:

1. Robotnik gospodarczy – 319 wakatów. Ta oferta, jak wcześniej wspomniano popularność swą zawdzięcza możliwością uzyskania dofinansowania z PUP. Uruchomienie prac o charakterze socjalnym zwanych "robotami publicznymi", dawała możliwość zarobkowania osobom w trudnej sytuacji ekonomicznej, a także z problemami adaptacyjnymi na rynku pracy. Osoby, które znajdowały się w sytuacji szczególnie trudnej na rynku pracy (tj. zgodnie z ustawą: osoby długotrwale bezrobotne, bez kwalifikacji zawodowych, młodzież etc.) podejmujący prace w charakterze pracownika gospodarczego, to często klienci ośrodków pomocy społecznej. Tworzenie tych stanowisk było także wynikiem działalności samorządu, który tworzył doraźne miejsca pracy. Zatrudnieni na stanowisku „robotnik gospodarczy", często wykonywali prace przy budowach dróg, sprzątaniu, porządkowaniu terenów zielonych, a także w placówkach oświatowo – wychowawczych w zawodach pomocniczych.
2. Sprzedawca – 108 ofert. Popularność tego stanowiska wiąże się dużą ilością tworzonych sklepów (gł. spożywczych), placówek handlowych. Pracodawcy kierując do Urzędu Pracy ofertę zatrudnienia na stanowisko sprzedawcy, oczekiwali od przyszłych pracowników doświadczenia zawodowego, umiejętności obsługi kas fiskalnych, a także ukończonego szkolenia w zakresie tzw. minimum sanitarnego i ważnej książeczki badań, wydawanej przez SANEPID. Kierunkowe wykształcenie raczej nie było wymagane. Nadal obserwowano dużą rotację osób wykonujących ten zawód.
3. Pracownik biurowy – 102 oferty. Stanowisko to tworzone było głównie w ramach staży, co wynikało z zapotrzebowania na pomoc biurową w różnych instytucjach i firmach. Nie były to więc oferty płynące z otwartego rynku pracy. Wg szacunku pośredników pracy 2/3 ofert na to stanowisko stanowiły prace subsydiowane. Pracodawcy najczęściej nie wymagali kierunkowego wykształcenia.
4. Sprzątaczka – 39 ofert. Większość oferowanych miejsc pracy na tym stanowisku, pochodziła z otwartego rynku pracy. Niewielka liczba ofert dotyczyła robót publicznych, lub pochodziła z zakładów pracy chronionej, proponujących pracę osobom niepełnosprawnym.
5. Pracownik administracyjny – 39 ofert. Popularność tego zawodu wynika z zapotrzebowania instytucji samorządowych. Stanowiska te przeważnie były refundowane. Od kandydatów oczekiwano kierunkowego wykształcenia.

6. Kierowca samochodu ciężarowego – 32 oferty. Od zawodowych kierowców wymagano posiadania wielu uprawnień potrzebnych do kierowania pojazdami w tym np. uprawnień do przewozu rzeczy lub materiałów niebezpiecznych.
7. Pomoc kuchenna – 29 ofert. Stanowisko to tworzone było głównie w ramach zatrudnienia socjalnego i przygotowań zawodowych przeważnie w placówkach szkolno – wychowawczych.
8. Robotnik budowlany – 27 propozycji zatrudnienia. Oferty te zgłaszane były z firm budowlanych, które odczuwały niedobór wykwalifikowanych pracowników. Od kandydatów na stanowisko robotnika budowlanego oczekiwano kwalifikacji i uprawnień budowlanych, licznych dodatkowych umiejętności, także doświadczenia zawodowego i dobrego stanu zdrowia.
9. Murarz – 25 ofert. Wymagania - kierunkowe wykształcenie, doświadczenie na samodzielnym stanowisku pracy, znajomość nowych technologii budowlanych oraz dobry stan zdrowia.
10. Kelner-25 ofert - subsydiowanych i pochodzących z wolnego rynku pracy. Pracodawcy decydowali się na zatrudnienie głównie osób młodych.
11. Kamieniarz – 25 ofert – wyłącznie z otwartego rynku pracy. Pracodawcy, z uwagi na brak zarejestrowanych w PUP osób z wymaganymi kwalifikacjami, byli skłonni przyuczyć do zawodu.
12. Magazynier – 24 ofert. Podstawowe wymagania to uprawnienia do obsługi wózków jezdniowych, prawo jazdy kat B + tzw. kurs “Minimum sanitarnego”
13. Woźny – 22 oferty, były to wyłącznie oferty subsydiowane
14. Opiekunka dziecięca- 19 ofert, realizowanych głównie w ramach staży.
15. Pracownik ochrony mienia i osób – 17 ofert. Wymagania podstawowe to ukończenie kursu + licencja I lub II stopnia, często były to oferty kierowane do osób niepełnosprawnych.
16. Krawiec – 16 ofert. Od kandydatów do pracy wymagano doświadczenia, praktycznych umiejętności oraz stosunkowo krótkiego okresu bierności zawodowej.
17. Wychowawca w placówkach oświatowych – 14 propozycji zatrudnienia realizowanych w ramach staży.
18. Kucharz - 14 propozycji zatrudnienia. Większość stanowiły oferty niesubsydiowane od kandydatów wymagano doświadczenia na samodzielnym stanowisku pracy.
19. Dozorca – 14 ofert kierowanych głównie dla osób niepełnosprawnych
20. Bufetowy – barman 13 ofert, oferty te to częściowo staże a częściowo oferty z wolnego rynku. Pracodawcy często decydowali sie na zatrudniania osób młodych.

IV. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Zawód deficytowy to taki, na który występuje większe zapotrzebowanie na rynku pracy niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Zawód nadwyżkowy to taki, na który występuje mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Dla wskazania tych zawodów obliczany jest wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu w danym zawodzie wyliczany jako udział średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie w ciągu roku). Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

WIN/D<0,9 to zawody nadwyżkowe

0,9 ≤ WIN/D ≤ 1,1 to zawody zrównoważone (wskazujące równowagę na rynku pracy),

WIN/D>1,1 to zawody deficytowe

Tabela nr 5
Wskaźnik intensywności deficytu zawodów

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2009r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I półroczu 2009r.	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
1	235908	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	2,3333	0,1667	14,0000
2	915206	Woźny	3,6667	0,3333	11,0000
3	914103	Robotnik gospodarczy	53,1667	7,3333	7,2500
4	711301	Kamieniarz	4,1667	0,8333	5,0000
5	832201	Kierowca autobusu	1,5000	0,3333	4,5000
6	348202	Bibliotekarz	1,3333	0,3333	4,0000
7	712901	Konserwator budynków	1,3333	0,3333	4,0000
8	832301	Kierowca ciągnika siodłowego	0,6667	0,1667	4,0000
9	713101	Dekarz	1,1667	0,3333	3,5000
10	214203	Inżynier budownictwa – budownictwo ogólne	0,5000	0,1667	3,0000
11	412102	Asystent rachunkowości (zawód szkolny technik rachunkowości)	0,5000	0,1667	3,0000
12	422103	Pracownik biura podróży	0,5000	0,1667	3,0000
13	721304	Blacharz budowlany	0,5000	0,1667	3,0000
14	513102	Opiekunka dziecięca	3,1667	1,1667	2,7143
15	713501	Monter/ składacz okien	1,3333	0,5000	2,6667
16	913204	Pomoc kuchenna	4,8333	1,8333	2,6364
17	341901	Asystent bankowości	0,8333	0,3333	2,5000
18	419101	Pracownik biurowy (technik prac biurowych)	17,000	8,3333	2,0400
19	243101	Archiwista	0,3333	0,1667	2,0000
20	311801	Grafik komputerowy	0,3333	0,1667	2,0000
21	421201	Kasjer bankowy	0,3333	0,1667	2,0000
22	714102	Malarz konstrukcji i wyrobów	0,3333	0,1667	2,0000
23	722206	Ślusarz narzędziowy	1,0000	0,5000	2,0000
24	832302	Kierowca samochodu ciężarowego	5,3333	2,6667	2,0000
25	914202	Operator myjni	0,3333	0,1667	2,0000
26	515902	Pracownik ochrony mienia i	2,8333	1,5000	1,8889

		osób (Technik ochrony fizycznej osób i mienia)			
27	223903	Fizjoterapeuta	1,5000	1,000	1,6667
28	514103	Kosmetyczka (technik usług kosmetycznych)	1,6667	0,1667	5,0000
29	341503	Przedstawiciel handlowy (Technik handlowiec)	1,8333	1,1667	1,5714
30	931205	Robotnik torowy	0,5000	0,3333	1,5000

W tabeli nr 5 przedstawiono zawody, które w statystyce zostały przedstawione jako deficytowe. Jednak dane te nie odzwierciedlają aktualnego stanu rzeczy. Wiele z wymienionych zawodów związanych było z organizacją staży, przygotowań zawodowych i robót publicznych.

Z danych oraz z obserwacji pośredników wynika, iż do zawodów **deficytowych** w okresie sporządzania niniejszego monitoringu zaliczono:

1. Zawody takie jak: kierowca autobusu i samochodu ciężarowego, kosmetyczka, inż. budownictwa, architekt, pielęgniarka, radca prawny. Zawody te zostały uznane za deficytowe z uwagi na brak wystarczającej liczby osób spełniających wymagania zawodowe stawiane przez pracodawców. Oferty te były zgłoszone przez "wolny rynek" na którym zaczęło brakować wykwalifikowanych pracowników. Podstawowe oczekiwania względem kandydatów do pracy to wykształcenie kierunkowe + doświadczenie (minimum 2 lata na danym stanowisku).
2. Zawody takie jak: robotnik gospodarczy, opiekunka dziecięca, bibliotekarz, woźny, pracownik biurowy, wychowawca, asystent rachunkowości, bankowości, archiwista, grafik komputerowy, kasjer bankowy, fizjoterapeuta- to stanowiska tworzone w związku z przyznanymi refundacjami, stażami lub robotami publicznymi (dot. rob. gospodarczego).
3. Zawody takie jak kamieniarz, dekarz, spawacz, kosmetyczka, operator koparek i zwałowarek – zostały uznane za deficytowe, ponieważ niewielka liczba osób posiadała wspomniane specjalistyczne wykształcenie i stosowne uprawnienia.

Zdaniem pośredników pracy, lista zawodów deficytowych wygenerowana przez statystyki odbiega nieco od ich spostrzeżeń . **W I półroczu roku 2009 pracodawcy najczęściej poszukiwali:**

- kierowców kat. C+E lub D z uprawnieniami: ADR, oraz świadectwem kwalifikacji do przewozu osób i rzeczy,
- murarzy, cieśli, zbrojarzy – z wykształceniem zawodowym oraz 2-3 letnim doświadczeniem zawodowym,
- kamieniarzy z praktyką
- kelnerów z doświadczeniem zawodowym,
- spawaczy z upr. MIG, MAG, TIG etc. oraz przynajmniej 2 – letnim doświadczeniem zawodowym,
- tokarzy, frezerów z uprawnieniami lub doświadczeniem z zakresu obsługi maszyn CNC (obrabiarek sterowanych numerycznie),
- fryzjerów z wykształceniem kierunkowym i doświadczeniem zawodowym oraz krótkim okresem bierności zawodowej,
- architektów – z praktyką zawodową oraz umiejętnością obsługi programu AUTOCAD,
- inż. budownictwa z uprawnieniami budowlanymi,
- projektantów w firmach budowlanych, z umiejętnością obsługi programu AUTOCAD,
- krawcowych, z umiejętnością obsługi maszyn przemysłowych oraz krótkim okresem

bierności zawodowej,
- prawników, specjalistów pielęgniarki dyplomowane z aktualnym prawem wykonywania zawodu.

Pośrednicy pracy zauważyli, iż wielu pracodawców coraz częściej decyduje się na upublicznienie oferty na stronie internetowej Urzędu Pracy oraz na tablicach ogłoszeń.

Niedobór w zakresie możliwości zatrudnienia osób w w/w zawodach związany był najczęściej dezaktualizacją dawno nie wykorzystywanych umiejętności, długotrwałą biernością zawodową lub złym stanem zdrowia.

W przedstawionej tabeli nr 6 zamieszczono zawody dla których rynek pracy **nie dysponował** odpowiednią liczbą ofert zatrudnienia. Zawody te zostały określone jako nadwyżkowe. Tabela zawiera bilans osób bezrobotnych o określonych zawodach z liczbą oferowanych dla nich miejsc zatrudnienia. W ten sposób otrzymano wskaźnik nadwyżki danego zawodu.

Tabela 6
Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2009r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I półroczu 2009r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
1	321402	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0,1667	9,6667	0,0172
2	311204	Technik budownictwa	0,1667	6,6667	0,025
3	724201	Elektromonter (elektryk) zakładowy	0,1667	4,5000	0,0370
4	741201	Cukiernik	0,1667	4,0000	0,0417
5	341902	Asystent ekonomiczny (Technik ekonomista)	1,0000	22,1667	0,0451
6	723105	Mechanik samochodów osobowych	0,3333	6,6667	0,0500
7	311302	Technik elektryk	0,3333	6,1667	0,0541
8	932106	Sortowacz	0,1667	2,8333	0,0588
9	512202	Kucharz małej gastronomii	0,5000	8,0000	0,0625
10	723304	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,1667	2,5000	0,0667
11	741203	Piekarz	0,6667	9,3333	0,0714
12	724301	Elektromonter instalacji elektrycznych	0,1667	2,0000	0,0833
13	722204	Ślusarz	2,1667	25,500	0,0850
14	241915	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i	0,1667	1,8333	0,0909

		turystycznych			
15	712201	Betoniarz	0,1667	1,5000	0,1111
16	722304	Tokarz	0,8333	6,3333	0,1316
17	722301	Frezer	0,1667	1,1667	0,1429
18	512201	Kucharz	2,3333	15,3333	0,1522
19	724102	Elektromechanik pojazdów samochodowych	0,3333	2,1667	0,1538
20	823205	Operator urządzeń do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych	0,3333	2,1667	0,1538
21	315206	Kontroler jakości wyrobów – artykuły przemysłowe	0,1667	1,0000	0,1667
22	743304	Krawiec	2,6667	15,6667	0,1702
23	514102	Fryzjer (zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich)	1,8333	10,3333	0,1774
24	241912	Specjalista do spraw marketingu i handlu (sprzedaży)	0,8333	4,5000	0,1852
25	233201	Nauczyciel przedszkola	0,1667	0,8333	0,2000
26	322601	Technik farmaceutyczny	0,1667	0,8333	0,2000
27	712302	Stolarz budowlany	0,5000	2,3333	0,2143
28	713901	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	0,8333	3,8333	0,2174
29	713604	Monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych	0,3333	1,5000	0,2222
30	723106	Mechanik pojazdów samochodowych	1,3333	6,0000	0,2222

Poniżej dokonano prezentacji zawodów uznanych za nadwyżkowe (zgodnie z zaleceniami statystycznymi MPiPS) oraz głównych przyczyn ich małej zatrudnialności:

technik żywienia i gospodarstwa domowego- brak doświadczenia zawodowego,

1. technik budownictwa – brak uprawnień budowlanych i doświadczenia w zawodzie,
2. elektromonter - (elektryk zakładowy)- brak wymaganych uprawnień, zbyt długi okres pozostawania bez pracy,
3. cukiernik – brak doświadczenia zawodowego lub długoletni brak kontaktu z zawodem
4. asystent ekonomiczny – oferta związana z subsydiami, brak ofert pracy płynących z otwartego rynku pracy,
5. mechanik samochodów osobowych – brak doświadczenia zawodowego, brak dodatkowych uprawnień, np. brak prawa jazdy kategorii B,
6. technik elektryk – brak uprawnień SEP, długotrwałe bezrobocie,
7. sortowacz – brak ofert pracy,
8. kucharz – osoby z tym zawodem nie posiadały najczęściej doświadczenia na samodzielnym stanowisku,lub zbyt długi okres bierności zawodowej,
9. mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych, zły stan zdrowia, brak ofert pracy,
10. piekarz, brak umiejętności obsługi nowoczesnych urządzeń, brak doświadczenia, zbyt długi

brak kontaktu z zawodem, zły stan zdrowia,

11. elektromonter instalacji elektrycznych brak dodatkowych uprawnień np. SEP, zły stan zdrowia lub zbyt długi czas pozostawania bez zatrudnienia,
12. ślusarz - brak dodatkowych uprawnień np. spawania lub innych umiejętności, zbyt długi czas bierności zawodowej,
13. specjalista ds. organizacji usług gastronomicznych i turystycznych – brak wymaganych umiejętności np. znajomości języka obcego, brak doświadczenia zawodowego,
14. betoniarz – brak ofert pracy dla tej wąskiej specjalizacji,
15. tokarz – brak doświadczenia zawodowego i kwalifikacji z zakresu obsługi maszyn CNC,
16. frezer – brak ofert pracy dla tak wąskiej specjalizacji,
17. elektromechanik pojazdów samochodowych – brak doświadczenia zawodowego, zbyt długi okres bierności zawodowej, brak znajomości nowoczesnych technologii (elektroniki),
18. operator urządzeń do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych- brak ofert pracy,
19. kontroler jakości – brak ofert pracy,
20. krawiec- brak doświadczenia i umiejętności obsługi maszyn przemysłowych, brak ofert pracy, długotrwałe bezrobocie,
21. fryzjer- brak dodatkowych uprawnień i umiejętności,zbyt długi okres bierności zawodowej,
22. specjalista do spraw marketingu i handlu- brak ofert pracy
23. nauczyciel przedszkola, brak ofert pracy,
24. technik farmaceutyczny- brak doświadczenia
25. stolarz budowlany – zbyt krótki staż pracy,
26. technolog robót wykończeniowych - brak ofert pracy,
27. monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych- brak dodatkowych kwalifikacji, zbyt długi okres bierności zawodowej.

W tabeli nr 7, zamieszczonej poniżej przedstawiono **zawody zrównoważone**, czyli popyt = podaż pracy.

Tabela Nr 7
Zawody zrównoważone

Lp.	Kod zawodu	Nazw zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2008r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I półroczu 2008r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	233190	Pozostali nauczyciele szkół	0,1667	0,1667	1,0000
2	241307	Specjalista do spraw kadr	0,1667	0,1667	1,0000
3	245101	Dziennikarz	0,1667	0,1667	1,0000
4	322402	Terapeuta zajęciowy	0,3333	0,3333	1,0000
5	346102	Opiekun w domu pomocy społecznej	1,1667	1,1667	1,0000
6	414102	Ekspedient pocztowy	0,33330	0,3333	1,0000
7	419103	Pracownik do spraw osobowych	0,3333	0,3333	1,0000
8	421290	Pozostali kasjerzy bankowi	0,1667	0,1667	1,0000
9	512203	Szef kuchni (kuchmistrz)	0,3333	0,3333	1,0000
10	621201	Ogrodnik terenów zieleni	0,8333	0,8333	1,0000
11	712301	Cieśla	1,3333	1,3333	1,0000
12	734502	Introligator poligraficzny	0,8333	0,8333	1,0000
13	831102	Maszynista pojazdu	0,1667	0,1667	1,0000

		trakcyjnego			
14	831290	Pozostali dyżurni ruchu	0,1667	0,1667	1,0000
15	833104	Kierowca ciągnika rolniczego	0,1667	0,1667	1,0000
16	915105	Goniec	0,3333	0,3333	1,0000
17	915202	Dozorca	2,3333	2,3333	1,0000

Z danych statystycznych przedstawionych w tabeli wynika, iż do zawodów zrównoważonych zaliczono między innymi: nauczycieli szkół, specjalistów do spraw kadr, terapeutów zajęciowych, samodzielnych kucharzy- kuchmistrzów. Oferty te w większości wpłynęły z tzw. otwartego rynku pracy.

V. WNIOSKI

Od kilku miesięcy obserwowany był w Polsce wzrost liczby osób rejestrujących się w urzędach pracy. W zamieszczonej poniżej tabeli zaprezentowano dane dot. bezrobocia na terenie powiatu oświęcimskiego obejmujące okres od 30.06.2005 roku do 30.06.2009 roku.

Według stanu na dzień:	Ilość zarejestrowanych os. bezrobotnych	Stopa bezrobocia
30 czerwiec 2009	5387	10,1%
30 czerwiec 2008	4803	9,1%
31 grudzień 2007r.	5603	10,6 %
30 czerwiec 2007r.	6080	11,3 %
31 grudzień 2006r.	7734	14,1 %
30 czerwiec 2006r.	8292	15,2 %
31grudzień 2005r.	9570	17,4 %
30 czerwiec 2005r.	9316	16,9 %

Przy szczegółowej analizie danych dotyczących bezrobocia w I półroczu 2009 roku można było dostrzec, iż był to bardzo dynamiczny okres biorąc pod uwagę napływ i odpływ osób bezrobotnych do Urzędzie Pracy. Część zakładów pracy zwalniała masowo pracowników, podczas gdy inne zatrudniały. Dotyczyło to dużych zakładów przemysłowych z terenu Śląska.. Z Urzędu Pracy w Oświęcimiu wyrejestrowały się (m.in. podjęły pracę) także osoby reprezentujące zawody rzemieślnicze - związane z ściśle określonymi uprawnieniami czy umiejętnościami. W związku z tym utrwalił się obserwowany już wcześniej deficyt określonych grup zawodowych, czy też zawodów.

W I połowie roku 2009 można było nadal obserwować brak następujących osób w zawodach związanych z:

1. usługami i rzemiosłem

- fryzjerów z praktyką zawodową
- szwaczek - krawcowych z umiejętnością obsługi przemysłowych maszyn krawieckich oraz praktyką
- stolarzy z praktyką zawodową
- kierowców z wszystkimi kategoriami prawa jazdy + uprawnienia
- operatorów sprzętu ciężkiego z praktyką

2. budownictwem

- inżynierów budownictwa o różnych specjalnościach ze specjalistycznymi uprawnieniami a także architektów z umiejętnością obsługi programów AUTOCAD
- budowlańców tzn. murarzy, cieśli, zbrojarzy z praktyką i dodatkowymi umiejętnościami związanymi ze znajomością nowoczesnych technologii projektantów obsługujących program AUTOCAD,

3. obróbką metali

- mechaników z uprawnieniami spawania, zawodowym prawem jazdy
- ślusarzy, tokarzy, frezerów z uprawnieniami obsługi obrabiarek sterowanych numerycznie (CNC) oraz dodatkowymi uprawnieniami np. spawalniczymi

4. oświatą i ochroną zdrowia

- pielęgniarki

Od kilku lat obserwuje się dynamiczne zmiany na krajowym i lokalnym rynku pracy. Zmiany dotyczyły również struktury bezrobocia. Przyczyny tych zjawisk były analogiczne w tych

dwóch obszarach.

Kryzys ekonomiczny, który od ponad roku spowodował duże zawirowania na rynku pracy: ograniczanie produkcji w niektórych zakładach, uruchamianie innych, o innym profilu, miał także swoje odzwierciedlenie w bezrobociu.

W rejestrach PUP dominowały kobiety, osoby długotrwale bezrobotne, bez kwalifikacji, osoby posiadające zawody, w których rynek pracy nie dysponował ofertami zatrudnienia. Powiększał się procentowy udział bezrobotnej młodzieży. Chwilowy wzrost odsetka tej grupy, spowodowany był rejestracjami absolwentów szkół ponadgimnazjalnych. Z uwagi na wzrastający odsetek osób w wymienionych kategoriach, zasadne byłoby w przyszłości aktywizowanie tych grup, by zmniejszyć ryzyko długotrwałej bierności zawodowej.

W odniesieniu do osób bez kwalifikacji zawodowych celowe byłoby organizowanie szkoleń zawodowych popartych praktykami, stażami.

Osoby z zawodami określonymi jako **nadwyżkowe** takie jak technik żywienia i gospodarstwa domowego,technik budownictwa, elektromonter, cukiernik, by mogły zgodnie z wymaganiami pracodawców podjąć pracę , powinny zdobyć praktykę, lub doświadczenie zawodowe.
Osoby reprezentujące takie zawody jak :sortowacz, betoniarz, kontroler jakości, operator urządzeń do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych etc. - mają małe szanse na zatrudnienie, dlatego należałoby rozważyć całkowite przekwalifikowanie.

Osoby, posiadające zawody: kucharz małej gastronomii, krawcowa,fryzjer, murarz oraz, posiadające często nieaktualne kwalifikacje, wymagałyby ich odnowienia łącznie z nauką obsługi nowoczesnych urządzeń czy narzędzi, przydatnych w danym zawodzie.

Zmieniający się rynek pracy wymaga obecnie od pracowników ciągłego zdobywania nowych kwalifikacji zawodowych, a także uzupełniania wykształcenia. Ustawiczna edukacja, a także elastyczność w dostosowaniu się do wymagań rynku pracy może ustrzec pracowników przed biernością zawodową.

Oświęcim, dn. 12.10.2009r.

Opracowano:
Magdalena Kopeć
Wioleta Hadło
Izabela Staroń

Otrzymują:
1 x Starosta Oświęcimski
1 x Dyrektorzy Szkół Ponadgimnazjalnych
1 x WUP w Krakowie
1 x a.a